160
79

Ч. Айтматов атындагы тил жана адабият институту
Кол жазмалар фондусу
Инв. № 264
Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы
Гуманитардык жана экономикалык илимдер бөлүмү

160
79

شهرننك چيتندان وتيكراسندن چولغايو آلغان قلعه سينه ايتورلار بو اورنده استعاره
عنادیه دوربوندہ استعاره یه آلندی بوسوره دیماکنی زیرا قرآن ننك هر بر سوره سی
اچنه آلغان دور فنون العلم والحکم لارنی نته که قلعه اورتکاندور اچنده آدم لارنی
وخزینه لارنی کذلك قرآن ننك سوره لاری اورتکاندور اچنده کی هرتورلوك علم لارنی
وحکمت لارنی جمعسی سُوْر ضم سین وسکون واو ایله نته که فیروزآبادی حضرتلری
قاموسنده بیله ذکر ایله مشدور وهم دخی جمعسی سورات سکون واو وضم سین ایله
کلوردیو بیوردی یاکه بوسوره دیماکمز مجاز مرسل در بوصورتده سوره دیماکمز
بمعنی الرتبة العقلیة معناسنه دور یعنی سوره دیمك عقلیه اولان مرتبه دیرلار نته که
فرزدق ذکر ایلادی ﴿نظم﴾ ولرهط حزّاب وقدّ سورة * فی المجد لیس غرابها بمطار *
یعنی اول ممدوح قوم ننك مرتبه لاری ودنیاده اولغوچی اولوغ لق لاری دیو ذکر اولندی
کذلك قرآن اوقغوچی لار الله تعالی حضورنده مراتب لارتابسالار کرك الله تعالی آنلارنی
دیدارینه مشرف ایدوب عقول البشر ایرمیان نرسه لاره ایرکوزسه کراك اللهم
ارزقنا بوصورتده سوره لفظی ننك واوی اصلیه دن اولسه کراك اما اول سوره لفظی ننك
اصلنده واوی همزه دان مقلوب اولسه سؤر بقیه معناسنه کلور وهم قطعه وفضل معناسنه
کلور ونرسه دن آرتوب قالماق معناسینه کلور کذلك سوره ده قرآندن بر بقیه وقطعه
وفضل معنالارینه یورور ودخی بوسوره عبرانی لغتنده سفر معناسنه در سفر بکسر سین
وسکون ایله بمعنی الفصول والابواب معناسنه در ایله اولسه بوسوره دیماکمز بر فصل
وباب کبی هر برنده بر نوع معرفت لر وحکم لار وار دیماکدر یاکه منطقین ننك قضیّهٔ
مسوّره دیمك لارندن در فن اهلنه ظاهر دریاکه بوسوره دیمك عرب ننك سورة المسافر
اذاقطع الارض بالسیر دیماکلارندان مشتقدر کذلك قرآن اوقغوچی قرآن ننك بر
آیتندان ایکنچی آیتنه وارماق وبر سوره سندان ایکنچی سوره سینه سیر ایلاب عجایب
قدرت الله نی کورب وغرایب لارنی کوررنته که سفر قیلغوچی کمسنه سفرنده عجایب
بلادی وغرایب انسانی کورمك لکی کبی در بوندان غیری بوسوره بحثندان اسرار
الهی لر وار در علمی عالم عزیزه وقادر المقتدره تفویض اولندی (تفسیر الفاتحه) فاتحه
دیو عربده نرسه ننك ابتداسنه واوّلنه ایتورلار نته که خاتمه نهایت شی ننك آخرینه

دیدوك لری کبی فاتحه دیمك اصلده مصدر در بمعنی الفتح در کاذبه بمعنی الکذب
اولدوقی کبی مونونك صونونکده ایتولدی هر نرسه ننك اوّلنه تسمیة المفعول بالمصدر
یاکه تسمیة المفعول باسم آلت سامعه وباصره دیمك لاری کبی یاکه فاتحه صفت در
شیءننك اوّلینه زیراکه بو فاتحه قرآن ننك آچقوچی کبیدر نته که خزینه ننك آچقوچی
کبی یاکه نماز ننك آچقوچیدور سورة تاسی علامة النقل وصفیه دن اسمیه صاری
سوره ننك فاتحیه اضافه سی اضافهٔ بیانیه در سورة من فاتحه معناسنه در بو صورتده بیانیه در
یاکه من تبعیضیه در کقوله تعالی ومن الناس من یشتری لهو الحدیث والمعنی من
یشتری اللهو من الحدیث لان اللهو من الحدیث یاکه اضافه سی من تبعیضیه اولماق
هم جائز در کانه ومن الناس من یشتری بعض الحدیث هم بیانیه هم تبعیضیه سوره
اضافه سنده جائز در عربیه علمنده بر آز حظی واره مخفی دکلدر یاکه اضافه سی فی
معناسینه در ای سورة فی الفاتحة یاکه لام معناسینه در ای سورة للفاتحة معناسینه در هکذا
تفسیر اسماء غیر هذه السورة ودخی بو سوره نی ام الکتاب وام القرآن دیر لار ام دیو عرب
هر نرسه ننك اصلنی ودخی ابتداء اولدقی یرنی ایتورلر واصل الام امهة زیرا جمعسی
امهات کلور شول اجلدن آنانی ام دیر لار ومکه شهری نی ام القری دیر لار (ودخی)
ام دیو عسکر ننك طونی والمنی ایتورلار (ودخی) ام دیو ایر ننك یورتنی ایتورلار
(ودخی) امور بیتنك اچنده کی اشلرنی بلکوچینی ام دیر لار زیرا بو فاتحه سوره سی
قرآن ننك آچقوچی دوریاکه ابتداسی دور حسب نزول ایله یاکه حسب ترتیب مصحف
ایله یاکه نماز لارده بونی اوقماق حسبی ایله کویاکه بو فاتحه سوره سی هر سوره لارننك
اصلی در واساسی در (ودخی عرب ام دیو جزئیات لارنی جمع ایلادکی نرسه نی ایتورلار
وام الرأس وام الدماغ دیر لار باش اچنده بر یاری وار در باش میینی جمع ایلاکان دور
مهندس لار ام اسطرلاب دیر لار اول حجره دیدوکی نرسه لاری در اسطرلاب
تاقتالارنی آنده جمع ایدار لار ودخی حدیثده کلمش در که اتقوا الخمر فانها ام الخبائث
یعنی ایتدی پیغمبر مز صلی الله علیه وسلم ای بنم امت لاروم صقلانکز خمر اچماکدان
زیرا خمر اچمك کناهلارنی جمع ایلا کوچیدر چنانکه عرب دیارسه ام الشر کل شر
عمل لارنی جمع ایلا کوچی کا ایتورلار نته که ام الخیر دیماکلری ایدکو عمل لارنی جمع

ایلاکوچیکا ایتورلارکانه بو سوره‌ء فاتحه جمیع قرآن اچنده‌کی حکملارنی وثنالارنی الله
تعالی یه بنده‌چیلك ایلامکلارنی والله تعالی الوهیتی ننك اولوغلقنی وبنده‌لارننك ذلتنی
وعاجزلقنی ودخی بنده‌لر وعد ووعید لرنی وعقوباتلرنی وقرآن ننك اصول معنالرنی
نه‌کونه قوت عاقله وعامله معارف ربوبیه طریق مسلوکه‌لرنی واحکام نظریه‌لار واحکام
عملیه‌لر ومراتب درجات سعد الرو منازل برکات اشقیالرننك بارچه‌سنی بو سوره‌ء فاتحه
جمع ایلاکاندر شوننك اوچون ام الکتاب دینلدی ودخی بو سوره‌ننك اسمنی سورة
الکنز وسورة الوافیه وسورة الکافیه هم دیرلار زیرا که بو سوره قرآن ننك خزائن لارندن
براولوغ خزینه‌دور ودخی قرآن ننك احکام لارنی بو سوره‌او تاکوچیدرو مغفرت الله‌نی
وبنده‌لارننك بنه‌ایردکلارنی وغیری امورلارنی کفایت ایلاکوچیدرو دخی بو سوره‌نی
سوره‌ء شافیه هم دیرلر زیرا که جابر بن عبد الله پیغمبرمز علیه السلامدن روایت
ایلادی وایدی که قال النبی علیه السلام (الفاتحه شفاء من کل داء الا السام) یعنی ایدی
پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم بو سوره‌ء فاتحه شفادر کل آغرو قلاره الا اجلکا شفادکلدر
وسورة صلاة هم دیرلار زیرا که اوچ مذهبده فاتحه اوقمایون نمازاو تاسه جائزدکلدر
یعنی نمازی باطل الا امام اعظم مذهبنده نمازی جائزدرو دخی بو سوره‌نی سبع المثانی
هم دیرلار زیرا بو سوره‌ء فاتحه یتی آیتدر سبع یتی دیمك در مثانی ایکی دیمك وایکی
اولماق معناسنه‌دریعنی کلمات لاری ایکشار کلکان لکی اوچون سوره‌ء مثانی دیرلار مثل
الرحمن الرحیم ایاك وایاك الصراط صراط علیهم وعلیهم کبی لر ایکشار کلکانی اوچون
سوره‌ء مثانی دیو اسم بیرلدی یاخود فرائض نمازلاری ننك ایکی رکعت لارنه اوقلدقی
اوچون مثانی دینلدی یاخود ایکی مرتبه ایندکی اوچون مثانی دینلدی یا که بو سوره‌ده
ذکر معان وحکمت نظریه ایلان حکمت عملیه اولدقی اوچون مثانی دینلدی نته‌که الله
تعالی سورة الحجرده ولقد اتیناك سبعا من المثانی والقرآن العظیم دیو ذکر ایلادی (تفسیر)

اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیمِ

(اَعُوذُ بِاللّٰهِ) معناسی اولدرصغنامن الله تعالی صاری ایتورکه‌ای بنده‌لرم نی نرسه‌دن
صغناسن بنده‌ایتورکه (مِنَ الشَّیْطٰنِ) شیطاندان صغنامن اول شیطان ننك صفتی اولدر
که (الرَّجِیم) الله تعالی ننك درکاهندن تاش برله آطلوب قوولغان وسورلکان شیطاندن